

SỔ TAY CÂU LẠC BỘ PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

LỜI NÓI ĐẦU

Việt Nam là một trong những quốc gia trong khu vực Châu Á - Thái Bình Dương thường xuyên chịu ảnh hưởng của thiên tai và tác động nặng nề do biến đổi khí hậu gây ra. Việt Nam đứng thứ năm về Chỉ số rủi ro khí hậu toàn cầu năm 2018 và thứ tám về Chỉ số rủi ro khí hậu dài hạn¹ với tổng số 298 người chết và thiệt hại về kinh tế tương đương khoảng 4 triệu đô. Các loại hình thiên tai khác nhau từ bão, lũ lụt, sạt lở đất, hạn hán, xâm nhập mặn... diễn ra ở khắp các vùng miền trong cả nước đã gây ảnh hưởng đến cuộc sống, sinh hoạt và sinh kế của hàng triệu nam giới và phụ nữ, người già và trẻ em.

Để giúp cho đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên của Hội làm tốt công tác truyền thông, giáo dục, vận động phụ nữ tích cực tham gia công tác phòng, chống thiên tai, trong khuôn khổ dự án “Tăng cường sinh kế và sự tham gia của phụ nữ để nâng cao khả năng chống chịu và phục hồi với thiên tai và biến đổi khí hậu tại Việt Nam (2019 - 2021)” do Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women) tài trợ, Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) Việt Nam tổ chức biên soạn và phát hành cuốn Sổ tay về hoạt động của Câu lạc bộ (CLB) phòng, chống thiên tai.

Sổ tay đề cập đến các khái niệm, chức năng của Câu lạc bộ nói chung và Câu lạc bộ phòng, chống thiên tai nói riêng; cung cấp kiến thức về một số kỹ năng mà các thành viên Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ phòng, chống thiên tai cần có. Đồng thời gợi ý một số nội dung về phòng, chống thiên tai dành cho hoạt động tổ chức sinh hoạt nhóm/CLB theo chủ đề.

Quá trình biên soạn không tránh khỏi thiếu sót, rất mong nhận được sự góp ý để Hội LHPN Việt Nam tiếp thu, sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện trong những lần xuất bản tiếp theo.

¹ <https://www.nhandan.com.vn/xuan2020/xuan2020-xahoi/item/42870502-ung-pho-voi-bien-doi-khi-hau.html>

I. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CÂU LẠC BỘ

1. KHÁI NIỆM VỀ CÂU LẠC BỘ

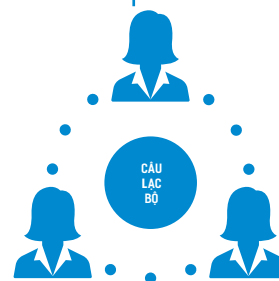
Câu lạc bộ (CLB) là loại hình tập hợp dựa trên sự tự nguyện tham gia của một nhóm người có chung mục đích, hoàn cảnh, sở thích hoặc chí hướng cùng sinh hoạt, chia sẻ thông tin, vui chơi, giải trí... trong một lĩnh vực nhất định phù hợp với khả năng và thời gian biểu của từng thành viên.

CLB có thể được tổ chức với quy mô đa dạng, từ ít đến nhiều người, không yêu cầu đầu tư nhiều về cơ sở vật chất. Nội dung sinh hoạt trong CLB dễ nhớ, dễ hiểu, thường được tổ chức thông qua các hoạt động vui chơi, sáng tạo, văn hóa, văn nghệ. Khi hoạt động câu lạc bộ, số thành viên đồng thì lại có thể chia ra các nhóm nhỏ hơn để đáp ứng được nhu cầu và sở thích riêng biệt hơn.

2.1. Mục đích: Mục đích của các CLB là thu hút đông đảo quần chúng tham gia vào các hoạt động theo sở thích. Thông qua đó, tiến hành tuyên truyền, giáo dục quần chúng, đáp ứng các nhu cầu tinh thần của họ theo hướng lành mạnh và tiến bộ.

2.2. Tính chất

- Tính hữu ích cho cá nhân và xã hội: Hoạt động của CLB giúp các thành viên được học tập, tiếp cận thông tin, trao đổi kinh nghiệm, nâng cao kiến thức, kỹ năng, giúp tự khẳng định bản thân. Qua tham gia hoạt động của CLB mà các thành viên rèn luyện tính tự tin, mạnh dạn, năng động; đồng thời rèn luyện kỹ năng giao tiếp, trình bày, kỹ năng tổ chức, tham gia các hoạt động xã hội. Việc hình thành và phát triển các CLB góp phần định hướng dư luận xã hội, ổn định xã hội và tạo được nhiều hoạt động xã hội có ý nghĩa với cộng đồng.
- Tính đa dạng phong phú của CLB thể hiện ở nội dung và hình thức sinh hoạt đáp ứng nhu cầu, sở thích, nguyện vọng của đông đảo các tầng lớp nhân dân. Các loại hình CLB được xây dựng phù hợp với tâm sinh lý, năng lực, trình độ và các đặc thù riêng của nhóm đối tượng. Vì vậy, nó rất đa dạng, phong phú trong thực tiễn và đáp ứng được nhu cầu của người tham gia.

2. MỤC ĐÍCH, TÍNH CHẤT CỦA CLB

3. CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ CỦA CLB

3.1. CLB có 2 chức năng chính

- **Chức năng giáo dục:** đây là chức năng cơ bản, quan trọng và bao trùm nhất vì nội dung sinh hoạt CLB vừa nhằm trang bị kiến thức, cập nhật thông tin mới, cung cấp các kỹ năng giúp các thành viên có thêm hiểu biết trong một lĩnh vực nhất định.

Việc tham gia sinh hoạt CLB vừa mang ý nghĩa giáo dục tư tưởng, đạo đức, thẩm mỹ, giúp cho quá trình giáo dục và tự giáo dục của các thành viên, giúp thành viên điều chỉnh nhận thức, hành vi rèn luyện phấn đấu và trưởng thành.

- **Chức năng vui chơi, giải trí:** CLB có chức năng giải quyết yêu cầu về tâm lý con người trong cộng đồng xã hội như giải trí, sáng tạo.

Thông qua các hoạt động văn hóa, văn nghệ, vui chơi, giải trí lành mạnh và bổ ích, rèn luyện và phát triển về trí lực, thể lực.

Thông qua việc tổ chức sinh hoạt, CLB giúp các thành viên tham gia hoạt động xã hội, có cơ hội để trao đổi, chia sẻ tâm tư tình cảm một cách gián tiếp hoặc trực tiếp, phát huy những tiềm năng sáng tạo của bản thân.

3.2. Nhiệm vụ

- Tuyên truyền giáo dục chính trị tư tưởng, đường lối chính sách, quan điểm của Đảng, Nhà nước liên quan đến nội dung của CLB.
- Phổ biến, hướng dẫn nâng cao kiến thức trong một lĩnh vực đời sống hay khoa học kỹ thuật nhất định, trao đổi kinh nghiệm trong sản xuất, công tác, trong đời sống con người...
- Tuyên truyền lối sống văn minh, lành mạnh.
- Phổ biến, giới thiệu những sáng kiến hay, kinh nghiệm tốt, nêu gương người tốt, việc tốt.
- Khuyến khích các thành viên sáng tác văn hoá, văn nghệ.
- Tạo điều kiện để các thành viên phát huy sở trường, tham gia tích cực vào hoạt động cộng đồng nói chung, từ đó khẳng định vị thế và năng lực của phụ nữ.

4. NGUYÊN TẮC HOẠT ĐỘNG

Để thu hút đông đảo thành viên tham gia, đảm bảo hoạt động đúng mục đích, lành mạnh, có kết quả, CLB hoạt động theo các nguyên tắc cơ bản sau:

- **Nguyên tắc thiết thực và quần chúng rộng rãi:** Mọi hoạt động của CLB phải xuất phát từ lợi ích của thành viên, đặc điểm tâm lý lứa tuổi, tâm lý giới tính của thành viên. Có nghĩa là mọi sinh hoạt CLB đều nhằm mục đích giúp thành viên giải quyết băn khoăn, vướng mắc, nâng cao hiểu biết về mọi mặt. CLB là nơi đáp ứng nguyện vọng của thành viên, nơi phát huy tinh thần làm chủ của các cá nhân.
- **Nguyên tắc tính tư tưởng hướng thành viên tới điều tốt, đẹp, chí, thiện.** Do vậy, nội dung hoạt động phải bám sát nhiệm vụ của Hội và các phong trào của địa phương. Người giữ vị trí trong Ban Chủ nhiệm CLB cần luôn nêu cao tính tổ chức, kỉ luật, có phẩm chất đạo đức, gương mẫu, hiểu biết về CLB.
- **Nguyên tắc tự chủ, tự quản**
 - + Tự quản về tổ chức (qui định về việc kết nạp thành viên, bầu ban quản trị hoặc ban chủ nhiệm, xây dựng qui chế hoạt động...).
 - + Tự quản về nội dung hoạt động dựa theo định hướng chung của Hội; bảo đảm mọi hoạt động theo đúng luật pháp của Nhà nước và Điều lệ Hội.
- **Nguyên tắc tự nguyện, hoạt động theo thời gian phù hợp:** Hoạt động CLB từ nội dung, kế hoạch... đều do các thành viên CLB xây dựng và đề xuất. Cần thiết phải có nội dung phù hợp, hấp dẫn, thu hút thành viên. Việc duy trì sinh hoạt CLB không ảnh hưởng đến thời gian học tập, lao động, công tác của thành viên.

5. KHÁI NIỆM CLB PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

CLB Phụ nữ phòng, chống thiên tai "là loại hình tập hợp các hội viên, phụ nữ có cùng sở thích, chí hướng tham gia sinh hoạt và tuyên truyền về lĩnh vực phòng, chống thiên tai".

Hiện nay, các cấp Hội Phụ nữ đang duy trì và nhân rộng một số loại hình CLB phụ nữ tham gia bảo vệ môi trường, phòng, chống thiên tai, ứng phó biến đổi khí hậu hoạt động có hiệu quả như: CLB "Tổ phụ nữ tự quản đoạn đường xanh, sạch đẹp", CLB "Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch", "Tổ thu gom xử lý rác thải", "Phụ nữ yêu dòng suối sạch", "Nhà tôi xanh, sạch, đẹp"; "Tổ phụ nữ sử dụng túi nilon thông minh"; "Thu gom rác thải độc hại ngoài đồng ruộng"...

II. THÀNH LẬP, DUY TRÌ VÀ PHÁT TRIỂN CLB PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

Hiện nay, hầu hết các Hội LHPN cơ sở đều đã có sẵn nhiều loại hình CLB đang hoạt động có hiệu quả, tùy theo điều kiện và sở thích của hội viên, phụ nữ tại địa phương. Do đó, *trong trường hợp Hội LHPN cơ sở có thể chủ động nghiên cứu phương thức lồng ghép, đưa nội dung sinh hoạt về chủ đề phòng, chống thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu vào các kỳ sinh hoạt của CLB sẵn có thì không nhất thiết phải thành lập riêng CLB mới.*

Tuy nhiên, trong trường hợp địa phương có sẵn nguồn lực và mong muốn thành lập riêng CLB Phụ nữ phòng, chống thiên tai để các cuộc sinh hoạt có nội dung chuyên sâu, tạo bản sắc riêng thì về cơ bản, việc thành lập, duy trì và phát triển loại hình CLB này cần đảm bảo các bước cụ thể sau:

- Nâng cao kiến thức, kỹ năng của hội viên phụ nữ về thiên tai, các loại hình thiên tai, hoạt động phòng ngừa, ứng phó với thiên tai, đặc biệt là một số loại hình thiên tai phổ biến tại địa phương.
- Trang bị một số kỹ năng cơ bản về phòng ngừa, chuẩn bị, ứng phó và khắc phục hậu quả sau thiên tai cho gia đình và cộng đồng.
- Trao đổi, chia sẻ các kinh nghiệm hay, thực tiễn tốt của các hội viên, gia đình trong phòng ngừa, ứng phó với thiên tai để giảm thiểu thiệt hại.
- Nêu tiếng nói, nhu cầu, nguyện vọng của nhóm phụ nữ, trẻ em và các nhóm dễ bị tổn thương trong thiên tai; phản ánh các vấn đề này tới chính quyền địa phương; Hội phụ nữ cấp trên và các cơ quan có chức năng;
- Tích cực tham gia đóng góp ý kiến vào quá trình cộng đồng, chính quyền địa phương xây dựng kế hoạch phòng, chống thiên tai, hoặc thực hiện các hoạt động ứng phó, khắc phục hậu quả sau thiên tai.

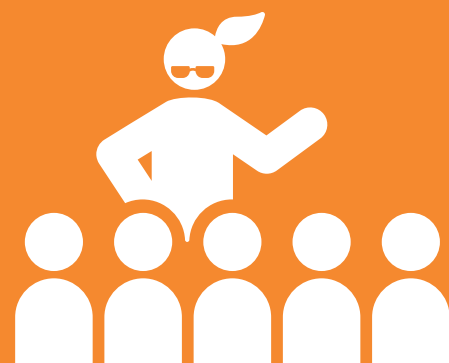
1. MỤC ĐÍCH/MỤC TIÊU CỦA VIỆC THÀNH LẬP CLB PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

2. CHUẨN BỊ

- Tiến hành nghiên cứu, nắm bắt tình hình đời sống tinh thần, nhu cầu và sở thích hoạt động văn hoá nghệ thuật của quần chúng nhân dân nói chung và của chị em phụ nữ nói riêng trong cộng đồng dân cư.
- Tiến hành tìm hiểu và nắm bắt tình hình thiên tai và ảnh hưởng của thiên tai đến đời sống và sản xuất của phụ nữ và người dân địa phương.
- Hợp Ban Thường vụ Hội LHPN cơ sở thống nhất chủ trương; báo cáo cấp ủy về việc thành lập CLB.
- Phân công trách nhiệm cụ thể cho cán bộ phụ trách, trên cơ sở tình hình thực tế đã nghiên cứu, lập kế hoạch thành lập CLB phù hợp và có tính khả thi cao, xác định quy mô CLB; số lượng thành viên tham gia.
- Tiến hành tuyên truyền, thông báo thành lập CLB và vận động các đối tượng phụ nữ tham gia, lập danh sách thành viên CLB.
- Ban Thường vụ Hội LHPN cơ sở lựa chọn và đề cử Ban Chủ nhiệm CLB lâm thời gồm: chủ nhiệm, phó chủ nhiệm và các ủy viên là những người có tâm huyết, khả năng, nhiệt tình, uy tín. Cần phân công cụ thể cho từng chức danh của Ban chủ nhiệm CLB: chủ nhiệm phụ trách chung, chịu trách nhiệm điều hành toàn bộ các hoạt động của CLB. 01 phó chủ nhiệm CLB phụ trách nội dung, 01 phó chủ nhiệm CLB phụ trách cơ sở vật chất, thu chi, hậu cần của CLB. Các ủy viên trực tiếp phụ trách các mảng hoạt động cụ thể.
- Ban Thường vụ Hội chỉ đạo và hỗ trợ Ban chủ nhiệm lâm thời soạn thảo Quy chế hoạt động của CLB, Kế hoạch hoạt động cho cả năm và cho tháng đầu tiên; Chuẩn bị nội dung chương trình lễ ra mắt CLB.
- Trong dự thảo Quy chế tổ chức và hoạt động CLB cần nêu rõ một số điểm cơ bản về tổ chức bộ máy và hoạt động của CLB như:
 - + Tên, tính chất, chức năng, nhiệm vụ chung của CLB
 - + Định kỳ sinh hoạt, quy định thu, chi và quản lý tài chính, trang thiết bị...
 - + Nhiệm vụ, quyền hạn của Ban chủ nhiệm
 - + Trách nhiệm, nghĩa vụ, quyền lợi và nhiệm vụ của thành viên
- Kế hoạch hoạt động trong năm đầu của CLB cần dự kiến sinh hoạt mấy kỳ, vào các thời điểm nào, những nội dung trọng tâm, địa điểm, nguồn lực cần có, phân công thực hiện, xác định các ban, ngành, đoàn thể sẽ phối hợp...
- Chuẩn bị chương trình lễ ra mắt CLB, trong đó nên có chương trình văn nghệ chào mừng ngày thành lập CLB.

3. LỄ RA MẮT CLB PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

Lễ ra mắt CLB nên mời đại biểu là đại diện đảng ủy, chính quyền, đại diện Ban chỉ huy Phòng, chống thiên tai, các ban, ngành, đoàn thể của địa phương và Hội Phụ nữ cấp trên cùng toàn thể quần chúng hội viên tới dự.

- Nội dung chương trình lễ ra mắt CLB bao gồm:
 - + Đại diện Ban Thường vụ Hội LHPN của cấp ra quyết định thành lập CLB sẽ công bố:
 - (1) Quyết định thành lập CLB phụ nữ, nêu rõ tên CLB và mục đích, ý nghĩa của CLB
 - (2) Danh sách các thành viên CLB.
 - (3) Danh sách Ban chủ nhiệm CLB lâm thời
 - + Ban Chủ nhiệm lâm thời và các thành viên CLB ra mắt
 - + Đại biểu, khách mời phát biểu
 - + Ban Chủ nhiệm điều khiển chương trình sinh hoạt đầu tiên
- Buổi sinh hoạt cần thực hiện một số nội dung trọng tâm như: Thông qua mục đích/mục tiêu và Quy chế hoạt động của CLB do Ban chủ nhiệm dự thảo; Phổ biến và thông qua kế hoạch hoạt động, phương hướng phát triển của CLB.
- Chương trình sinh hoạt đầu tiên của CLB nên có một số tiết mục văn nghệ chào mừng thành lập CLB, có thể tổ chức biểu diễn vào thời điểm (mở đầu, cuối hoặc đan xen) sao cho phù hợp.
- Sau một vài kỳ sinh hoạt CLB (6 tháng sau), các thành viên CLB có thể tổ chức Hội nghị công nhận hoặc bầu Ban chủ nhiệm CLB chính thức.

4. DUY TRÌ VÀ PHÁT TRIỂN CLB PHỤ NỮ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

Để duy trì và phát triển CLB, cần có sự chỉ đạo và hỗ trợ thường xuyên của Ban Thường vụ Hội LHPN cơ sở đối với CLB; sự tham gia nhiệt tình, tích cực của Ban chủ nhiệm và các thành viên CLB vào các hoạt động của CLB.

4.1. Chỉ đạo và hỗ trợ của Hội phụ nữ

- Hội LHPN các cấp cần coi trọng việc đầu tư bồi dưỡng và tạo điều kiện thuận lợi cho Ban Chủ nhiệm hoạt động.
- Ban Thường vụ Hội LHPN cơ sở cần có sự chỉ đạo sâu sát để Ban chủ nhiệm CLB xác định chủ đề, nội dung sinh hoạt CLB vừa đáp ứng nhu cầu thành viên vừa đáp ứng yêu cầu công tác Hội. Đồng thời chủ động phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể để khai thác nguồn lực hỗ trợ cho hoạt động của CLB.
- Ban Thường vụ Hội LHPN cơ sở tạo điều kiện để Ban chủ nhiệm được trang bị, bồi dưỡng về kiến thức, kỹ năng cần thiết như: lập kế hoạch hoạt động; lựa chọn và sắp xếp các nội dung sinh hoạt ngắn hạn và dài hạn; xây dựng lời dẫn chương trình; thuyết trình; điều hành sinh hoạt; tổ chức và làm việc nhóm; dẫn chương trình; sáng tác và tự biên tự diễn văn nghệ quần chúng; đặt lời mới cho dân ca.
- Hội Phụ nữ cung cấp tài liệu có liên quan đến công tác phòng, chống thiên tai để Câu lạc bộ chuẩn bị các nội dung sinh hoạt phù hợp.

4.2. Hoạt động của Ban chủ nhiệm CLB

Ban Chủ nhiệm cần tổ chức lập kế hoạch hoạt động ngắn hạn và dài hạn của CLB; chuẩn bị nội dung sinh hoạt kỹ năng điều hành sinh hoạt CLB; thuyết trình, đặt câu hỏi, xây dựng chương trình, nội dung, lời dẫn chương trình.

- Lời dẫn chương trình cần tuân thủ yêu cầu cơ bản sau:
 - + Theo trình tự thời gian đi từ đầu đến cuối chương trình sinh hoạt và luôn làm nổi bật chủ đề CLB. Trong quá trình dẫn chương trình nên lựa chọn sử dụng ngôn ngữ, khẩu ngữ ("kính thưa..." hay "thưa...") phù hợp, thể hiện thái độ tôn trọng đúng mực với đại biểu và các thành viên.
 - + Giới thiệu về nội dung từng tiết mục ngắn gọn, tạo mối liên kết giữa tiết mục với cả chương trình. Sau mỗi tiết mục cần có lời

cảm ơn người thể hiện và đánh giá khái quát về nội dung đó, đồng thời dẫn dắt sang phần tiếp theo.

- + Về hình thức: lời dẫn chương trình cần lựa chọn câu chữ có hình ảnh, màu sắc, âm thanh gây ấn tượng và truyền cảm mạnh đến thành viên. Có thể lựa chọn và sử dụng các câu thơ, ca dao, thành ngữ liên quan trực tiếp đến chủ đề CLB và tiết mục để giới thiệu. Nên thay đổi linh hoạt cách giới thiệu các tiết mục, tránh trùng lặp gây đơn điệu, nhàm chán.
- Ban Chủ nhiệm đoàn kết nhất trí cao, sáng tạo đổi mới hình thức sinh hoạt CLB. Đa dạng hình thức sinh hoạt: nghe nói chuyện, hái hoa dân chủ, thi kiến thức, thi kỹ năng, văn hoá văn nghệ, báo cáo chuyên đề, tọa đàm, hội thảo...
- Tăng cường tranh thủ sự hỗ trợ và giúp đỡ của các ngành, đoàn thể ở địa phương về các nguồn lực: sự cộng tác, kinh phí, trang thiết bị, thông tin, kiến thức, kỹ năng...
- Duy trì đều đặn nề nếp sinh hoạt thường xuyên theo định kỳ của CLB đã đề ra. Để các thành viên có khả năng tham gia các hoạt động, Ban Chủ nhiệm CLB cần:
 - + Tìm hiểu các vấn đề liên quan đến tác động của thiên tai và biến đổi khí hậu đến đời sống, sinh hoạt, sản xuất của chị em phụ nữ để xây dựng chủ đề cho sinh hoạt câu lạc bộ.
 - + Phổ biến chủ đề và hướng dẫn cụ thể để chị em chuẩn bị sưu tầm, sáng tác, tập luyện về các chủ đề liên quan đến phòng, chống thiên tai.
 - + Quy tụ và khuyến khích sự hăng hái đóng góp, tham gia của các thành viên. Quan tâm động viên, khuyến khích và hỗ trợ các thành viên, đặc biệt những thành viên có hoàn cảnh khó khăn để chị em có điều kiện và yên tâm tham gia các hoạt động.
 - + Quan tâm đến việc vận động, thu hút nhằm phát triển thành viên CLB về số và chất lượng.
- Cần chú trọng công tác sơ tổng kết, đánh giá rút bài học kinh nghiệm sau từng kỳ sinh hoạt, sau mỗi hoạt động nhằm phát huy các điểm mạnh, nhận thức đúng nguyên nhân của các hạn chế để tìm ra giải pháp khắc phục kịp thời.

4.3. Hoạt động của các thành viên CLB

- Đồng thời với hoạt động của Ban Chủ nhiệm, sự tham gia của các thành viên CLB là yếu tố quyết định sự phát triển bền vững của CLB.
- Các thành viên CLB cần tích cực, tự giác, phát huy khả năng bản thân đóng góp cho sự phát triển của CLB, tham gia tuyên truyền vận động để phát triển thêm thành viên và quy tụ, xây dựng mạng lưới cộng tác viên tích cực, nhiệt tình của các ngành, các giới cùng tham gia.

III. HƯỚNG DẪN TỔ CHỨC MỘT BUỔI SINH HOẠT CÂU LẠC BỘ

Để buổi sinh hoạt diễn ra thành công, công tác chuẩn bị rất quan trọng. Sau khi thông báo về chủ đề sinh hoạt, Ban chủ nhiệm CLB cần phân công các ủy viên lập kế hoạch và chuẩn bị chu đáo về nội dung, hình thức và các điều kiện, phương tiện sinh hoạt CLB.

1.1. Chuẩn bị nội dung, hình thức tổ chức sinh hoạt

- Trước hết là chọn chủ đề sinh hoạt; khi chọn chủ đề sinh hoạt, cần chú ý đến những ngày lễ lớn trong năm và chức năng nhiệm vụ, nội dung sinh hoạt trọng tâm của CLB. Tùy theo chủ đề sinh hoạt mà Ban chủ nhiệm đã lựa chọn để **chuẩn bị các nội dung, hình thức sinh hoạt phù hợp**:
 - + Nội dung, hình thức sinh hoạt là tuyên truyền, phổ biến một nội dung hay một vấn đề mới: cần lựa chọn và mời báo cáo viên, tuyên truyền viên hoặc cộng tác viên có chất lượng cho buổi sinh hoạt.
 - + Nội dung, hình thức sinh hoạt là tọa đàm, thảo luận: cần hướng dẫn các thành viên chuẩn bị các ý kiến tham gia sinh hoạt CLB; sưu tầm, chia sẻ với nhau về kiến thức, thông tin đáp ứng chủ đề.
 - + Nội dung, hình thức sinh hoạt là thi kiến thức hoặc kỹ năng: cần hướng dẫn các thành viên tự giác tìm hiểu, nắm vững kiến thức, kỹ năng; tự tin tham gia.
 - + Nội dung, hình thức sinh hoạt là văn nghệ: cần hướng dẫn thành viên sưu tầm, tập luyện, tự biên tự diễn các tiết mục văn hoá văn nghệ phục vụ chủ đề CLB...
- **Hướng dẫn các thành viên chuẩn bị tham gia sinh hoạt CLB**: sưu tầm, chia sẻ kiến thức, thông tin; lựa chọn gương người tốt việc tốt, tự biên tự diễn các tiết mục văn hoá văn nghệ hoặc trò chơi phục vụ chủ đề CLB...
- **Phân công người viết lời dẫn chương trình** sao cho chủ đề CLB được nổi bật. Lời dẫn chương trình cần hệ thống, ngắn gọn, truyền cảm.
- **Phân công người dẫn chương trình**: Tùy theo yêu cầu của chương trình, người dẫn chương trình có thể trong Ban chủ nhiệm hoặc là thành viên của CLB và phải là người có khả năng nói, diễn đạt tốt, ngôn ngữ truyền cảm và có thể ứng xử linh hoạt các tình huống xảy ra trong quá trình sinh hoạt. Người dẫn chương trình nên tập dẫn chương trình trước cho thuần thục.

1. CHUẨN BỊ BUỔI SINH HOẠT CLB PHỤ NỮ

1.2. Chuẩn bị địa điểm, trang trí hội trường

- Địa điểm sinh hoạt nên chọn nơi trung tâm, thuận lợi đi sinh hoạt, đảm bảo yêu cầu tiếp cận cho đa số thành viên của CLB;
- Hội trường sinh hoạt cần rộng rãi, thoáng mát, sạch sẽ, đủ chỗ ngồi, đủ ánh sáng để sinh hoạt, không quá ồn ào.
- Căn cứ chủ đề, lựa chọn hình thức sinh hoạt để trang trí hội trường cho phù hợp, tăng sự hấp dẫn của buổi sinh hoạt; chẳng hạn: kẻ chữ to chủ đề sinh hoạt CLB; có thể sử dụng thêm tranh ảnh, pa-nô, áp-phích, hoặc đáp ứng các yêu cầu trang trí phù hợp tạo không khí vui tươi, phấn khởi, tăng hiệu quả giáo dục. Có thể có hoa trang trí nếu buổi sinh hoạt có tổ chức sự kiện (ngày thành lập CLB, ngày lễ, tết, tháng sinh nhật của một số thành viên CLB). Ngoài ra, hội trường cần đảm bảo các điều kiện khác như: loa đài, mi-crô, ánh sáng cho buổi sinh hoạt. Nếu có máy chiếu để xem phim hoặc các hình ảnh minh họa cho nội dung truyền thông của CLB thì sẽ thu hút hiệu quả sự chú ý của thành viên...
- Cách bố trí, bày đặt bàn ghế, sắp xếp chỗ ngồi cần phải phù hợp với hình thức tổ chức sinh hoạt:
 - + Nếu là nghe báo cáo viên, tuyên truyền viên tuyên truyền, phổ biến về một chủ trương, đường lối, chính sách hoặc phổ biến kiến thức về một lĩnh vực nào đó thì có thể kê bàn ghế theo kiểu lớp học; kê hai hay ba dãy tùy thuộc vào hội trường rộng hay hẹp, số lượng thành viên đến dự đông hay không đông.
 - + Nếu sinh hoạt theo hình thức tọa đàm thì nên kê bàn ghế hình chữ U.
 - + Nếu sinh hoạt theo hình thức hái hoa dân chủ thì có thể kê ghế theo vòng tròn mà không cần kê bàn, hoặc kê theo hình chữ U nếu cần sử dụng sân khấu.

1.3. Xác định thời gian sinh hoạt: Tùy theo điều kiện từng nơi, CLB có thể tổ chức sinh hoạt hàng tháng hoặc hàng quý. Thời gian phù hợp cho một buổi sinh hoạt từ 90 phút đến 120 phút.

1.4. Xác định thành phần tham gia

- Tùy theo mục đích, chủ đề của từng buổi sinh hoạt để xác định thành phần tham gia buổi sinh hoạt. Ngoài Ban Chủ nhiệm và các thành viên của CLB, có thể mời đại biểu cấp trên, đại diện cấp ủy, chính quyền, Ban Phòng chống thiên tai và các ban, ngành, đoàn thể có liên quan, các chuyên gia thuộc lĩnh vực chủ đề sinh hoạt...
- Sau khi chuẩn bị chu đáo các nội dung trên, Ban Chủ nhiệm thông báo cho các thành viên CLB và gửi giấy mời đại biểu, khách bên ngoài (nếu có).

2.1. Mở đầu

- Ổn định trật tự bằng cách hát tập thể hoặc chơi một trò chơi tập thể (chú ý đưa ra những trò chơi phù hợp để mọi thành viên có thể tham gia) để tạo không khí vui vẻ cởi mở.
- Người dẫn chương trình giới thiệu chủ đề, mục đích, ý nghĩa của buổi sinh hoạt và giới thiệu đại biểu tới dự (nếu có).
- Công bố chương trình sinh hoạt, sau đó điều khiển chương trình đi từ đầu đến cuối theo lời dẫn chương trình đã được chuẩn bị.

2.2. Nội dung buổi sinh hoạt

Ban Chủ nhiệm bao quát toàn bộ CLB, giữ trật tự, tạo không khí tôn trọng và khuyến khích những chị em tham gia các hoạt động CLB. Tùy nội dung và hình thức sinh hoạt đã lựa chọn, điều hành như sau:

- + Hình thức tọa đàm: Truyền thông nội dung theo chủ đề đã chọn; Mời báo cáo viên, tuyên truyền viên trình bày; Trao đổi, giải đáp câu hỏi, liên hệ thực tế.
- + Hình thức văn hóa văn nghệ: Trình diễn các tiết mục văn nghệ có nội dung liên quan đến chủ đề sinh hoạt (hát, hò vè, tấu, tiểu phẩm, đố vui có thưởng, kể chuyện...).
- + Hình thức đố vui (hái hoa dân chủ, hội thi...): lần lượt mời thành viên lên tham gia trả lời câu hỏi, chia sẻ kiến thức, thông tin.
- + Hình thức lồng ghép: kết hợp một số hình thức trong một buổi sinh hoạt. Chú ý phát tài liệu, tờ rơi, tờ bướm (nếu có); cung cấp hình ảnh (băng hình, tranh ảnh) liên quan đến chủ đề; giới thiệu, tuyên truyền những tấm gương điển hình tiên tiến trong các phong trào thi đua do Hội phát động; xen kẽ một số tiết mục văn nghệ...

* Lưu ý:

- Người được phân công dẫn chương trình sinh hoạt sẽ điều khiển chương trình từ đầu đến cuối theo lời dẫn chương trình đã được chuẩn bị. Các thành viên tham gia nội dung nào cần chú ý để thực hiện theo đúng yêu cầu và trình tự tiết mục do người dẫn chương trình giới thiệu.

2. ĐIỀU HÀNH MỘT BUỔI SINH HOẠT CLB PHỤ NỮ

- Ban Chủ nhiệm phân công người bao quát toàn bộ hoạt động và bầu không khí của CLB: vui tươi phấn khởi nhưng vẫn giữ trật tự, tạo sự tôn trọng và ủng hộ những chị em tham gia các hoạt động CLB. Đồng thời nhắc nhở các thành viên chuẩn bị các tiết mục tham gia đúng tiến độ.
- Sau mỗi nội dung cần có lời cảm ơn người thể hiện và đánh giá khái quát về nội dung đó, đồng thời dẫn dắt sang nội dung tiếp theo.
- Các thành viên CLB cần tích cực tham gia với tinh thần trách nhiệm cao, có ý thức tổ chức kỷ luật nghiêm túc, tuân thủ sự điều hành của Ban chủ nhiệm.

2.3. Kết thúc buổi sinh hoạt: Cần đánh giá kết quả và cảm ơn các đại biểu tham dự, các thành viên đã trực tiếp đóng góp các tiết mục. Công bố chủ đề sinh hoạt lần sau và phát động chị em tích cực chuẩn bị tham gia.

3. ĐÁNH GIÁ RÚT KINH NGHIỆM VÀ CHUẨN BỊ CHO CUỘC SINH HOẠT CLB TIẾP THEO

Ban Chủ nhiệm đánh giá rút kinh nghiệm kịp thời từng khâu, từng công việc ngay sau kỳ sinh hoạt. Gặp gỡ thêm các đại biểu và thành viên tham dự để nghe ý kiến đánh giá của họ nhằm phát huy điểm mạnh, khắc phục điểm hạn chế, chuẩn bị cho kỳ sinh hoạt sau tốt hơn.

IV. MỘT SỐ KỸ NĂNG HOẠT ĐỘNG CỦA BAN CHỦ NHIỆM CÂU LẠC BỘ

1. KỸ NĂNG LẬP KẾ HOẠCH HOẠT ĐỘNG CỦA CLB

- Ban Chủ nhiệm CLB họp bàn và thống nhất kế hoạch hoạt động chiến lược (lâu dài từ 3 đến 5 năm) và kế hoạch hoạt động (năm, 6 tháng, quý và định kỳ) của CLB.
- Chủ nhiệm CLB (hoặc phó chủ nhiệm) là người dự thảo kế hoạch chiến lược và kế hoạch hoạt động phải nắm vững và thực hiện đúng các bước trong chu trình lập kế hoạch:
 - + Thu thập, phân tích thông tin, xác định nhu cầu của thành viên
 - + Xác định mục tiêu truyền thông
 - + Xây dựng nội dung, hình thức sinh hoạt CLB
 - + Chuẩn bị nội dung và hình thức sinh hoạt CLB
 - + Tổ chức thực hiện sinh hoạt CLB
 - + Kiểm tra, đánh giá, rút kinh nghiệm
- Sinh hoạt CLB dù theo định kỳ hay dưới dạng hình thức nào cũng phải xuất phát từ việc đáp ứng nhu cầu thiết thực của thành viên CLB. Đồng thời phục vụ đúng mục đích chung của CLB cũng như góp phần vào phong trào chung của địa phương trong từng thời kỳ cụ thể.

1.1. Mẫu lập kế hoạch hoạt động

- Kế hoạch hoạt động năm 20....

Hoạt động	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
1												
2												
3...												

- Kế hoạch hoạt động tháng..../20....

Tháng .../20...	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tuần 4	Thực hiện	Ghi chú
1.						
2.						
3...						

- Kế hoạch hoạt động truyền thông về phòng, chống thiên tai qua đài truyền thanh của xã....

Hoạt động	Thời gian	Địa điểm	Người thực hiện/ người phối hợp	Nguồn lực/ kinh phí	Kết quả đầu ra
1					
2					
3...					

2. KỸ NĂNG TỔ CHỨC VÀ ĐIỀU HÀNH MỘT BUỔI SINH HOẠT CLB

Để thu hút thành viên tham gia CLB, các buổi sinh hoạt cần có nội dung, hình thức bổ ích và hấp dẫn đối với thành viên. Điều đó phụ thuộc vào kỹ năng chuẩn bị và điều hành sinh hoạt của Ban chủ nhiệm CLB.

2.1. Kỹ năng chuẩn bị tổ chức một buổi sinh hoạt CLB

- Xác định chủ đề, lựa chọn nội dung sinh hoạt CLB phải phản ánh mục tiêu của buổi sinh hoạt CLB.
- Lựa chọn hình thức sinh hoạt CLB: nên chọn một hình thức chính và một vài hình thức kết hợp sau:
 - + Tọa đàm, thảo luận, trao đổi, học điển hình...
 - + Nghe báo cáo chuyên đề, nghe nói chuyện, nghe chuyên gia tư vấn...
 - + Tổ chức sinh hoạt văn hoá văn nghệ
 - + Tư vấn nhóm, tư vấn các nhân...
 - + Thăm hộ gia đình...
- Xây dựng kịch bản (dẫn dắt chương trình) sinh hoạt CLB chi tiết đầy đủ từ đầu đến cuối. Lời dẫn dắt chương trình sinh hoạt gồm 3 phần:

(1) Mở đầu:

- + Tuyên bố lý do (sinh hoạt theo định kỳ hay đột xuất); giới thiệu đại biểu/ khách mời
- + Nêu mục đích yêu cầu của buổi sinh hoạt
- + Nêu tầm quan trọng/ ý nghĩa của chủ đề sinh hoạt
- + Giới thiệu chương trình sinh hoạt, thời gian sinh hoạt

(2) Nội dung: Tùy theo hình thức sinh hoạt đã được lựa chọn để có sự dẫn dắt chương trình sinh hoạt phù hợp nhưng vẫn phải đảm bảo các yêu cầu sau:

- + Luôn luôn làm nổi bật chủ đề của buổi sinh hoạt
- + Giữa các phần, các nội dung phải có lời dẫn dắt, chuyển ý hợp lý, liền mạch.
- + Cần sắp xếp xen kẽ giữa các nội dung/các phần bằng các tiết mục văn nghệ để thư giãn (lựa chọn các bài hát, bài thơ hay câu chuyện ngắn thật phù hợp với nội dung).
- + Đảm bảo tính thống nhất, đi từ đầu đến cuối chương trình.

(3) Kết thúc: Đảm bảo kết thúc đúng thời gian, không kéo dài và dành đủ thời gian cho phần kết thúc.

- + Tóm tắt lại toàn bộ những nội dung chính của buổi sinh hoạt
- + Đánh giá khái quát kết quả buổi sinh hoạt
- + Cảm ơn sự tham gia của đại biểu, khách mời và các thành viên
- + Nhấn mạnh lời động viên khuyến khích các thành viên thực hiện theo các nội dung tuyên truyền trong buổi sinh hoạt, đặc biệt thay đổi nhận thức, thái độ và hành vi theo hướng tiến bộ.
- + Đưa ra dự kiến nội dung và hình thức sinh hoạt kỳ sau của CLB

2.2. Kỹ năng điều hành chương trình CLB

Người dẫn chương trình cần đi theo các bước sau:

- Ổn định trật tự
- Khai mạc CLB
- Dẫn chương trình theo trình tự bản dẫn chương trình
- Người dẫn chương trình cần chú ý:

- + Phát âm rõ ràng, chuẩn mực, không nói ngọng, không nói lắp, giọng nói lưu loát, truyền cảm.
- + Kết hợp hài hòa với ngôn ngữ hình thể như nét mặt, ánh mắt, nụ cười; vui tươi, bước đi nhẹ nhàng, trang phục đẹp, duyên dáng để thuyết phục, thu hút người nghe.
- + Điều khiển dẫn dắt tình cảm, sự tham gia cổ vũ của các thành viên (đề nghị vỗ tay, biểu dương, hưởng ứng...).
- + Linh hoạt, nhạy bén xử lý các tình huống đột xuất xảy ra trong quá trình sinh hoạt như: mất trật tự, mất điện, chưa chuẩn bị kịp tiết mục như lời giới thiệu...
- + Luôn luôn có phong cách tôn trọng mọi người nhưng cũng biết cách giữ ổn định, trật tự trong suốt buổi sinh hoạt.
- Ban Chủ nhiệm CLB cần có sự kết hợp theo dõi và đôn đốc các thành viên CLB tham gia các hoạt động theo chương trình CLB đã sắp xếp, đồng thời giữ gìn trật tự chung, tạo không khí chia sẻ, hợp tác và tôn trọng lẫn nhau.

Kết thúc buổi sinh hoạt, Ban Chủ nhiệm cần tổng kết, đánh giá thành công, hạn chế và nguyên nhân để rút kinh nghiệm cho kỳ sau.

- Ban Chủ nhiệm CLB cần phối hợp hoạt động với nhiều ban, ngành, đoàn thể và các cơ quan ở địa phương, do đó việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp ứng xử và xây dựng mối quan hệ là rất cần thiết.
- Ban Chủ nhiệm CLB cần hiểu rõ chức năng nhiệm vụ của ban, ngành, đoàn thể, cơ quan để có kế hoạch chủ động phối hợp phù hợp, khai thác đúng thế mạnh của từng cơ quan.
- Cần chủ động xây dựng các mối quan hệ trên cơ sở hợp tác vì lợi ích và thực hiện nhiệm vụ chung.
- Duy trì mối quan hệ bền vững trên cơ sở tin cậy, uy tín, hợp tác, trách nhiệm, tôn trọng lẫn nhau.
- Để xây dựng mối quan hệ tốt cần:
 - + Xác định đối tượng, mục đích, nội dung, phương pháp giao tiếp.
 - + Kỹ năng giao tiếp: qua giao tiếp ngôn ngữ (lời nói và văn bản) và giao tiếp phi ngôn ngữ (cử chỉ, hành động, phong cách, tư thế...)

3. KỸ NĂNG GIAO TIẾP XÂY DỰNG MỐI QUAN HỆ

4. KỸ NĂNG THU THẬP THÔNG TIN VÀ CUNG CẤP THÔNG TIN

4.1. Kỹ năng thu thập thông tin: Để nắm bắt kịp thời và đầy đủ thông tin cần có kỹ năng thu thập thông tin như sau:

- Các phương pháp trực tiếp:
 - + Tư vấn, tham vấn, thảo luận nhóm
 - + Nghe báo cáo, hội thảo, hội nghị
 - + Lớp tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng
 - + Phỏng vấn sâu theo phương pháp xã hội học
- Phương pháp gián tiếp: Phương tiện truyền thông đại chúng: tivi, đài, sách, báo, tài liệu, tra cứu trên Internet...

4.2. Kỹ năng cung cấp thông tin

- Bằng lời trực tiếp đến các thành viên
- Bằng văn bản (khả năng tóm tắt tài liệu, văn bản)
- Kết hợp cả hai loại hình cung cấp thông tin

5. KỸ NĂNG TƯ VẤN

Kỹ năng tư vấn để sử dụng trong trường hợp thành viên trong CLB có vấn đề cần được hỗ trợ, tư vấn.

- Tư vấn có thể được hiểu là quá trình T-T-T-T (4T)

T1 - Tiến trình: thời gian để nhà tư vấn và người cần tư vấn (đối tượng tư vấn) tìm kiếm giải pháp hữu hiệu. Tiến trình này gồm 3 giai đoạn: (i) Nhận định và làm sáng tỏ vấn đề, (ii) Đặt mục tiêu và tìm giải pháp giải quyết, (iii) Tìm cách thực hiện 01 giải pháp đã được đối tượng lựa chọn.

T2 - Tương tác: là quá trình nhà tư vấn tìm đến người cần tư vấn và gây tác động. Nhà tư vấn là chất xúc tác gợi mở cho người cần tư vấn bộc lộ vấn đề đồng thời tham gia, cộng tác, hợp tác tối đa với người cần tư vấn.

T3 - Tiềm năng: Nhà tư vấn khơi dậy tiềm năng, giá trị của người cần tư vấn, giúp họ nhìn rõ, nhìn thẳng vào vấn đề để đi đến những giải pháp giải quyết tốt nhất.

T4 - Thông tin: Nhà tư vấn cung cấp thông tin cần thiết cho người cần tư vấn (kiến thức, kỹ năng...) bằng cách giải thích, phân tích, chứng minh vấn đề.

- Mục tiêu tư vấn:
 - + Giúp giải quyết vấn đề
 - + Giúp vấn đề không xảy ra hoặc xảy ra không trầm trọng
 - + Giúp thay đổi cảm xúc, hành vi
 - + củng cố điều đang có, nâng cao tinh thần cho người cần tư vấn
- Nguyên tắc tư vấn:
 - + Bảo mật
 - + Tôn trọng
 - + Đồng cảm, thấu hiểu
 - + Không phán xét
 - + Lắng nghe
 - + Trung thực, chân thành
 - + Sáng tạo
 - + Giúp người cần tư vấn tự quyết định và thay đổi hành vi
- Những điều kiện để tư vấn thành công:
 - + Nhà tư vấn hiểu biết về người cần tư vấn
 - + Nhà tư vấn có đầy đủ phẩm chất đạo đức, đáng tin cậy và có uy tín
 - + Người cần tư vấn có nhu cầu giúp đỡ, thay đổi và hợp tác
 - + Môi trường sống: gia đình, cộng đồng, chính quyền, đoàn thể giúp đỡ
 - + Địa điểm tư vấn thuận lợi, bầu không khí tâm lý thoải mái
 - + Sự theo dõi, động viên, giúp đỡ tận tình của mọi người

V. MỘT SỐ KỸ NĂNG DÀNH CHO BAN CHỦ NHIỆM CÂU LẠC BỘ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

Mục đích của hoạt động đánh giá nhu cầu:

Nhằm hiểu rõ tình trạng dễ bị tổn thương của phụ nữ và các nhóm yếu thế trong cộng đồng trước thiên tai;

Tìm hiểu các nhu cầu khác biệt của phụ nữ, nam giới và các nhóm dễ bị tổn thương trong thiên tai;

Xác định các giải pháp ứng phó, can thiệp, hỗ trợ phù hợp cho phụ nữ, nam giới và các nhóm dễ bị tổn thương trong bối cảnh thiên tai.

Tại sao cần đánh giá nhu cầu của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương:

Cộng đồng không phải là một nhóm dân số đồng nhất với các đặc điểm giống nhau. Cộng đồng bao gồm nhiều nhóm và cá nhân với các đặc điểm và vai trò hoàn toàn khác nhau, ví dụ trẻ em trai và nam thanh niên, trẻ em gái và phụ nữ, người độc thân, người đã kết hôn, góa phụ, người ly hôn, lao động di cư, người bị khuyết tật về thể chất & tinh thần, người già,...

Trong quá trình đánh giá nhu cầu theo cách thông thường hiện nay, có thể các ý kiến của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương chưa được coi trọng; bản thân họ thường thiếu tự tin hoặc cảm thấy bị áp đặt bởi nam giới và những người khác; phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương không nhận thức được nhu cầu của mình trong thiên tai là như thế nào; việc thảo luận về nhu cầu của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương bị chi phối bởi những nhóm khác nhất định...

Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ PCTT nói riêng và các thành viên câu lạc bộ PCTT nói chung là những người tại cộng đồng, có điều kiện và cơ hội sâu sát để tìm hiểu, nắm bắt, xác định nhu cầu của phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương.

Các bước đánh giá tình trạng dễ bị tổn thương và nhu cầu: Có nhiều cách để đánh giá nhu cầu, tuy nhiên, có thể Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ PCTT có thể bám sát một số bước cơ bản sau:

(1) Xác định đối tượng dễ bị tổn thương

Khoản 4, Điều 3 - Luật PCTT (2013) nêu: Đối tượng **dễ bị tổn thương** là nhóm người có đặc điểm và hoàn cảnh khiến họ có khả năng phải chịu nhiều tác động bất lợi hơn từ thiên tai so với những nhóm người khác trong cộng đồng. Đối tượng dễ bị tổn thương bao gồm trẻ em, người cao tuổi, phụ nữ đang mang thai hoặc đang nuôi con dưới 12 tháng tuổi, người khuyết tật, người bị bệnh hiểm nghèo và người nghèo.

Do đặc điểm sinh học, mang thai và sinh con của phụ nữ, và do các bất bình đẳng giới còn tồn tại trong xã hội Việt Nam, phụ nữ được xác định là nhóm dễ bị tổn thương đối với các tác động của biến đổi khí hậu và thiên tai hơn là nam giới. Phụ nữ nhìn chung thường nghèo hơn và họ thường ít được tiếp cận đến

1. KỸ NĂNG ĐÁNH GIÁ NHU CẦU CỦA PHỤ NỮ VÀ CÁC NHÓM DỄ BỊ TỔN THƯƠNG TRONG THIÊN TAI – SỬ DỤNG SỐ LIỆU PHÂN TÁCH GIỚI, TUỔI, VÀ PHÂN TÍCH GIỚI

các loại nguồn lực cần cho việc thích ứng. Phụ nữ có ít tiếng nói hơn nam giới trong quá trình ra quyết định tại hộ gia đình, cộng đồng. Điều này góp phần tạo ra tình trạng dễ bị tổn thương của họ trong các diễn biến thiên tai.

Tuy nhiên, không phải tất cả phụ nữ trong cộng đồng đều chịu tác động như nhau. Một số nhóm phụ nữ chịu tác động nhiều hơn và được xác định là đối tượng dễ bị tổn thương, như phụ nữ mang thai và đang nuôi con dưới 12 tháng tuổi; trẻ em gái, phụ nữ cao tuổi, phụ nữ khuyết tật, phụ nữ nghèo...

Mỗi nhóm phụ nữ này lại gặp phải những rào cản và khó khăn khác nhau trong cuộc sống, sinh hoạt và sản xuất. Do vậy, khi xác định các nhóm dễ bị tổn thương trong thiên tai, không nên đánh đồng tất cả các nhóm phụ nữ thành một nhóm, mà cần xác định từng nhóm phụ nữ khác nhau chịu những tác động gì và chịu tổn thương như thế nào.

Như vậy, Ban Chủ nhiệm Câu lạc bộ PCTT phải xác định được những người dễ bị tổn thương và phụ nữ trong cộng đồng, có thể thông qua danh sách dân cư sẵn có của địa phương.

(2) Phân tích tình hình thiên tai tại địa phương

- Xác định các loại hình thiên tai phổ biến tại địa phương, mức độ nghiêm trọng khác nhau của các loại hình thiên tai này, mô tả/xác định các cách thức biến đổi các loại hình thiên tai tại địa phương. Thông tin này có thể tìm hiểu tại Báo cáo về Phòng, chống thiên tai hàng năm của địa phương.
- Theo dõi và nắm bắt thông tin về dự báo tình hình thiên tai, biến đổi khí hậu trong khu vực và tại địa phương: qua đài, báo, tivi, hoặc báo cáo của địa phương.
- Xác định khả năng tác động của các loại hình thiên tai tại địa phương đến đời sống, sinh hoạt và sản xuất của phụ nữ. Có thể căn cứ vào những thông tin về thiệt hại đã xảy ra trong quá khứ liên quan trực tiếp đến phụ nữ, trong các lĩnh vực: sức khỏe, dinh dưỡng, an ninh lương thực, nước sạch và vệ sinh, nhà ở và việc làm, sinh kế, các vấn đề an ninh và an toàn, bạo lực trên cơ sở giới...
- Xác định các kinh nghiệm của cộng đồng nói chung; của phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương nói riêng về phòng, chống thiên tai.

(3) Xác định những vấn đề phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương thường gặp phải khi xảy ra thiên tai.

Trong quá trình này, Ban Chủ nhiệm CLB kết hợp kỹ năng quan sát (sử dụng các kỹ năng nghe, nhìn...) để giúp nhận biết được thực tế những vấn đề mà phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương gặp phải. Đặc biệt cần lưu ý tới lĩnh vực bị tác động/thiệt hại nhiều nhất trong bối cảnh thiên tai. Ban Chủ nhiệm CLB có thể lập bảng tổng hợp liệt kê những vấn đề này và mức độ nghiêm trọng của vấn đề, ví dụ:

Bảng: Những vấn đề phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương thường gặp phải khi xảy ra khi thiên tai

Lĩnh vực/Vấn đề bị ảnh hưởng				Nhu cầu
	Vấn đề/ Thiệt hại	Nhóm bị ảnh hưởng và số lượng	Mức độ nghiêm trọng	
Sức khỏe Ví dụ: các bệnh phụ nữ và trẻ em gặp phải, bệnh phụ khoa...				
Dinh dưỡng và an ninh lương thực Ví dụ: các vấn đề dinh dưỡng cho bà mẹ mang thai, cho con bú; đảm bảo số lượng bữa ăn và chất lượng bữa ăn của phụ nữ, ví dụ phụ nữ có thường ăn ít hơn khi gia đình không đủ thức ăn.				
Nước sạch và vệ sinh môi trường Ví dụ: có đủ nước sạch cho phụ nữ tắm rửa, vệ sinh phụ nữ; vấn đề an ninh, an toàn khi tắm ở ao, kênh rạch, sông...; thời gian phụ nữ dành đi lấy nước, ảnh hưởng đến sức khỏe, thời gian làm các công việc khác; phụ nữ chịu trách nhiệm làm việc nhà, nội trợ, chăm sóc, vất vả hơn do thiếu nước sạch... Phụ nữ có các đồ dùng vệ sinh đảm bảo cho nhu cầu riêng của mình không? Vấn đề vệ sinh môi trường ảnh hưởng đến phụ nữ vì phụ nữ thường phải dọn dẹp vệ sinh trong gia đình và tại cộng đồng				
Nhà ở/nơi tránh trú Mức độ thiệt hại của nhà ở, các đồ dùng đồ đạc bị thiệt hại, bao gồm những đồ nấu ăn, đồ dùng của phụ nữ... Vấn đề nơi ở/tránh trú: có khu riêng biệt cho phụ nữ, có đảm bảo riêng tư, an toàn cho phụ nữ, cửa có khóa, nhà vệ sinh có khóa, có đủ đèn, ánh sáng... Có nguy cơ bị quấy rối tình dục hay bạo lực do mất nhà cửa hay trong các khu vực tránh trú không?				
Việc làm/sinh kế Việc làm, sản xuất nông nghiệp của phụ nữ bị ảnh hưởng như thế nào? Thu nhập của phụ nữ giảm như thế nào? Khả năng phục hồi sinh kế của phụ nữ ra sao?				

Lĩnh vực/Vấn đề bị ảnh hưởng				Nhu cầu
	Vấn đề/ Thiệt hại	Nhóm bị ảnh hưởng và số lượng	Mức độ nghiêm trọng	
Vấn đề an ninh, an toàn của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương Ví dụ: Có hiện tượng bạo lực, xâm hại tình dục xảy ra đối với phụ nữ và trẻ em trong thiên tai không? Bạo lực, quấy rối, xâm hại có thể do nam giới trong cộng đồng, hoặc do người làm công tác cứu trợ gây ra? Có cơ chế báo cáo khi có hiện tượng này xảy ra không? Có các dịch vụ có sẵn để hỗ trợ nạn nhân ko?				
Bạo lực trên cơ sở giới Tình trạng bạo lực trong gia đình có tăng lên do thiên tai ko?				
Tiếng nói và sự tham gia và quá trình ra quyết định liên quan đến ứng phó và cứu trợ thiên tai tại địa phương Có cơ chế để phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương được tham gia thảo luận và nêu ý kiến trong ra quyết định về các hoạt động ứng phó và cứu trợ cho thiên tai không? Cơ chế như thế nào? Các nhu cầu và tiếng nói của phụ nữ có được cân nhắc và đưa vào trong các chương trình/kế hoạch không?				

Lưu ý: Trong quá trình khảo sát, đánh giá xác định tình trạng dễ bị tổn thương, lĩnh vực bị ảnh hưởng và thiệt hại, cần lưu ý xác định và thống kê các thiệt hại và nhu cầu của riêng phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương, ví dụ các đồ dùng vệ sinh cho phụ nữ, trẻ em gái, đồ dùng để nấu ăn, gói đồ sạch nếu có phụ nữ mang thai, đồ dùng cho trẻ sơ sinh... Những vấn đề và nhu cầu này thường không được nêu lên trong các khảo sát chung, chỉ lấy ý kiến của nam giới.

Trong trường hợp lập bảng ở phạm vi hẹp (tại thôn, ấp, hoặc chỉ trong phạm vi các thành viên câu lạc bộ), Ban Chủ nhiệm có thể liệt kê cụ thể luôn tên người trong danh sách này. Trong quá trình liệt kê các vấn đề, Ban Chủ nhiệm có thể gặp gỡ và trao đổi với phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương (có thể với từng cá nhân hoặc thảo luận nhóm nhỏ) để thu thập, bổ sung thông tin.

(4) Phân tích khả năng ứng phó và phục hồi của phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương

Bước này cần xác định rõ những nguồn lực nào đang có hiện nay cũng như những khả năng tiềm ẩn của nhóm này. Trong quá trình đánh giá cần lưu ý, phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương là đối tượng cần được ưu tiên hỗ trợ trên cơ sở những vấn đề họ thường gặp phải trong thiên tai, tuy nhiên, họ đồng thời cũng là nguồn nhân lực trong mỗi gia đình và có khả năng đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

Bảng: Nguồn lực, khả năng của phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương trong bối cảnh thiên tai

Nguồn lực, khả năng	Mức độ			Ghi chú
	Có nhiều	Có ở mức độ trung bình	Có nhưng ít	
Có kinh nghiệm trong sản xuất, chăn nuôi, trồng trọt...				
Được tham gia tập huấn, tuyên truyền nâng cao nhận thức				
Đang tham gia loại hình sinh kế ít bị ảnh hưởng bởi thiên tai				
...				

Lưu ý: Các nội dung liệt kê trong bảng chỉ là ví dụ, trên thực tế hoàn toàn có thể thay đổi, bổ sung, điều chỉnh

Bảng: Thống kê thiệt hại của phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương trong thiên tai (đánh dấu X hoặc viết ghi chú vào bảng nếu có)

Tên người hoặc tên hộ gia đình:

Thiệt hại	Nhu cầu cần hỗ trợ
Thiệt hại về người	
- Người chết	
- Người mất tích	
- Người bị thương	
Thiệt hại về nhà ở	
- Thiệt hại hoàn toàn (trên 70%)	
- Thiệt hại rất nặng (từ 50%-70%)	
- Thiệt hại nặng (30%-50%)	
- Thiệt hại một phần (dưới 30%)	
- Nhà bị ngập nước	
- Nhà bị di dời khẩn cấp	
Thiệt hại về đồ dùng thiết yếu	
- Nồi, xoong, chảo	
- Bếp đun nấu	
- Mì tôm, gạo, nước uống	
- Đồ vệ sinh cá nhân (xà phòng, kem đánh răng, bàn chải đánh răng...)	
- Bộ đồ sơ cấp cứu (bông băng, thuốc men ...)	
- Quần áo, giày dép (ưu tiên đồ chống thấm nước)	
- Chăn, màn	
- Áo mưa	
- Đồ dùng cho em bé (sữa, bình sữa, tã ...)	
- Đồ dùng vệ sinh phụ nữ (đồ lót, dung dịch vệ sinh, băng vệ sinh ...)	
...	

(5) Xác định các giải pháp ứng phó, can thiệp, hỗ trợ phù hợp cho phụ nữ, nam giới và các nhóm dễ bị tổn thương trong bối cảnh thiên tai.

Trên cơ sở các bước đã thực hiện nhằm xác định những tác động, thiệt hại và nhu cầu và đề xuất từ phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương, Ban Chủ nhiệm CLB thống nhất một số giải pháp cần làm, trong đó có phân công người thực hiện cụ thể, có thể lập bảng như ví dụ dưới đây:

Bảng: Giải pháp hỗ trợ phụ nữ và nhóm dễ bị tổn thương trong bối cảnh thiên tai

Lĩnh vực/Vấn đề bị ảnh hưởng	Thiệt hại/ảnh hưởng	Nhu cầu	Giải pháp	Người thực hiện
Sức khỏe				
Dinh dưỡng và an ninh lương thực				
Nước sạch và vệ sinh môi trường				
Nhà ở/nơi tránh trú				
Việc làm/sinh kế (Mở lớp dạy nghề và tạo việc làm, Hỗ trợ giống cây trồng vật nuôi phù hợp với điều kiện địa phương, Hỗ trợ vốn, Thay đổi canh tác giữa các loại hoa màu...)				
Vấn đề an ninh, an toàn của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương				
Bạo lực trên cơ sở giới				
Tiếng nói và sự tham gia vào quá trình ra quyết định liên quan đến ứng phó và cứu trợ thiên tai tại địa phương				
Truyền thông nâng cao nhận thức				

Lưu ý: Các nội dung liệt kê trong bảng chỉ là ví dụ, trên thực tế hoàn toàn có thể thay đổi, bổ sung, điều chỉnh, và chi tiết cụ thể hơn như hỗ trợ vốn bao nhiêu người, mức hỗ trợ; tập huấn bao nhiêu lớp, số người tham gia, thời điểm tổ chức...

2.1. Hành động khẩn trương: Cần ngăn ngừa và giảm nhẹ hiểm họa, hành động khẩn trương nhằm tăng khả năng ứng phó và phục hồi.

Ví dụ: Khi có tin cảnh báo thiên tai sẽ xảy ra tại địa phương, Ban chủ nhiệm CLB sẽ cử đại diện tham gia các đoàn/tổ của chính quyền địa phương, ban ngành, đoàn thể... xuống những địa bàn trọng điểm kiểm tra, đôn đốc việc triển khai các phương án chuẩn bị ứng phó như việc chặt tỉa cành cây, chằng chống, bảo vệ nhà cửa, trường học, trạm xá, cột điện, cột thông tin để bị đổ gãy gây nguy hiểm cho công trình lân cận hoặc gây ách tắc giao thông, đặc biệt là việc chuẩn bị ứng phó của các hộ gia đình có thuộc đối tượng dễ bị tổn thương (phụ nữ mang thai, người già, trẻ em, phụ nữ đơn thân...). Ban Chủ nhiệm cần có sự phân công nhiệm vụ của từng thành viên, nắm danh sách (gồm số điện thoại) các hộ gia đình dễ bị tổn thương hoặc hàng xóm các hộ dễ bị tổn thương để qua đó nắm tình hình và thông báo khi cần thiết.

2. KỸ NĂNG XỬ LÝ TÌNH HUỐNG KHI XẢY RA THIÊN TAI

2.2. Bình tĩnh, không nôn nóng: Rủi ro thiên tai không chỉ đe dọa đến sức khỏe, tính mạng và tài sản của người dân, mà còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống của nhân dân và quá trình sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Do đó, cần dự tính được tất cả các mối nguy hiểm có thể có một cách bình tĩnh, không được nôn nóng. Phối hợp chặt chẽ với các thành viên trong CLB trong việc xây dựng kế hoạch và đánh giá các hoạt động phòng, chống thiên tai, nhạy bén trong xử lý tình huống.

Tuy nhiên, trong trường hợp tham gia tiến hành các biện pháp hành chính nhằm ứng phó với thiên tai trong điều kiện khẩn cấp (vận động người dân đi sơ tán...), cần thận trọng, lường trước những ảnh hưởng xấu đến tâm lý và cuộc sống an bình của người dân.

2.3. Phân công công việc cụ thể: Trong phạm vi thẩm quyền của Ban Chủ nhiệm CLB và năng lực của các thành viên để phân công nhiệm vụ.

Ví dụ: theo dõi và thông tin tới thành viên trong CLB các diễn biến của thiên tai; tổng hợp, báo cáo kết quả triển khai các biện pháp ứng phó với thiên tai, khắc phục hậu quả thiên tai của các thành viên trong CLB tới Ban Chủ nhiệm CLB; vận động quyên góp, ủng hộ gia đình thành viên CLB bị ảnh hưởng, thiệt hại bởi thiên tai...

2.4. Giữ vững phương châm “4 tại chỗ”: Nguyên tắc này đặc biệt có hiệu quả trong phòng, chống, giảm nhẹ thiệt hại đối với các loại hình thiên tai thường xuyên xảy ra tại nước ta. Thực hiện nguyên tắc “bốn tại chỗ” tức là:

- Chỉ huy tại chỗ: Ban chủ nhiệm CLB cần ngay lập tức thể hiện vai trò đầu tàu chỉ huy để có biện pháp tuyên truyền, vận động thành viên tuân thủ các hướng dẫn của chính quyền nhằm ứng phó với những tình huống khẩn cấp xảy ra tại địa phương.
- Lực lượng tại chỗ: nắm vững và huy động được năng lực của từng thành viên CLB, đặc biệt là những chị em có sức khỏe, có kinh nghiệm trong phòng, chống thiên tai để vận động tham gia cùng các lực lượng địa phương ứng phó với những tình huống khẩn cấp xảy ra.
- Vật tư và phương tiện tại chỗ: đảm bảo các thành viên CLB có thông tin về sự chuẩn bị của chính quyền địa phương về các phương tiện phục vụ cho việc tự cứu hộ và di dời khỏi nơi nguy hiểm để đảm bảo an toàn cho tính mạng của người dân.
- Hậu cần tại chỗ: tuyên truyền tới các thành viên thông tin về chuẩn bị các nhu yếu phẩm thiết yếu như lương thực, thực phẩm, nước uống, thuốc men, chất đốt... đủ dùng cho các gia đình bị ảnh hưởng bởi những tình huống khẩn cấp trong một khoảng thời gian nhất định.

2.5. Đặt vấn đề bảo vệ an ninh và an toàn của phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương lên hàng đầu: trong quá trình thực hiện và tham gia vào các hoạt động ứng phó với thiên tai tại địa phương, cần đảm bảo các nguyên tắc:

- Tránh gây thêm tổn hại cho người dân và cộng đồng (Nguyên tắc Không gây hại)
- Bảo đảm mọi người dân, không phân biệt giới tính, tuổi tác hay tình trạng khuyết tật, đều được nhận các trợ giúp tương ứng với nhu cầu và không phân biệt đối xử (Nguyên tắc Không phân biệt đối xử)
- Bảo vệ người dân, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em và các nhóm yếu thế, không bị những tổn hại về thân thể và tâm lý do bạo lực hay lạm dụng xảy ra trong thiên tai hoặc trong quá trình cứu trợ thiên tai.
- Tìm hiểu và cung cấp thông tin cho phụ nữ về đường dây nóng, hoặc người chịu trách nhiệm nhận các báo cáo về trường hợp phụ nữ và trẻ em bị bạo lực, lạm dụng tình dục trong thiên tai.
- Đảm bảo phụ nữ và các nhóm yếu thế được tham gia và có ý kiến trong quá trình xây dựng, thực hiện hay đánh giá các hoạt động ứng phó và cứu trợ thiên tai.

- Phối hợp chặt chẽ với Hội Phụ nữ, các ban ngành, đoàn thể... trong việc vận động thành viên CLB tích cực tham gia, triển khai các hoạt động, phong trào do cơ sở, địa phương phát động.
- Vận động các hỗ trợ/cứu trợ cho các nhu cầu của phụ nữ. Ví dụ : huy động nguồn lực vật chất (tài chính, mô hình sinh kế...) và các nguồn lực khác hỗ trợ phụ nữ trước, trong và đặc biệt là sau khi thiên tai xảy ra.
- Nắm bắt nhu cầu, nguyện vọng của các thành viên CLB: phát triển kinh tế, vay vốn, hoạt động văn hoá văn nghệ, hoặc nhu cầu nâng cao kiến thức nuôi dạy con khoa học, tổ chức cuộc sống gia đình, phòng, chống tệ nạn xã hội, phòng, chống thiên tai... để tổ chức các phong trào thi đua phù hợp.

Ví dụ: Để tổ chức các hoạt động văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao, vui chơi giải trí lành mạnh cho các thành viên CLB, Ban chủ nhiệm cần có kiến thức và kỹ năng về tổ chức các loại hình hoạt động bề nổi. Đồng thời biết quy tụ những thành viên có khả năng về văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao trở thành những hạt nhân nòng cốt của phong trào.

3. KỸ NĂNG TỔ CHỨC CÁC PHONG TRÀO, CÁC HOẠT ĐỘNG KHÁC

VI. MỘT SỐ NỘI DUNG PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI DÀNH CHO SINH HOẠT NHÓM/CÂU LẠC BỘ

Tùy theo điều kiện, Ban Chủ nhiệm CLB có thể chọn các hình thức sinh hoạt nhóm/CLB phù hợp. Dưới đây là một vài gợi ý nội dung cho các loại hình sinh hoạt CLB:

1. HÌNH THỨC TỌA ĐÀM, THẢO LUẬN

Ban Chủ nhiệm CLB cần hướng dẫn các thành viên chuẩn bị các ý kiến tham gia sinh hoạt CLB; sưu tầm, chia sẻ với nhau về kiến thức, thông tin đáp ứng chủ đề.

Dưới đây là gợi ý một số câu hỏi thảo luận nhóm:

- Các bà/chị hiểu thế nào là lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán?
- Theo các bà/chị nguyên nhân lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán là gì?
- Làm thế nào để biết sắp có lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán?
- Các bà/chị có thể nêu rõ lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán thường xảy ra ở các vùng nào ở địa phương không?
- Các bà/chị có biết lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán thường xuyên xảy ra ở địa phương vào mùa nào trong năm không?
- Lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán gây hậu quả gì cho sức khỏe con người?
- Trong khi xảy ra lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán thì phụ nữ chúng ta nên làm gì?
- Lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán gây hậu quả gì về tài sản?
- Lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán gây hậu quả gì về vật nuôi, cây trồng?
- Theo các bà/chị, lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán còn gây hậu quả gì khác nữa?
- Để chuẩn bị đối phó với lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán, theo các bà/chị chúng ta nên làm gì?
- Sau khi lũ lụt/bão/sạt lở đất/hạn hán xảy ra, chúng ta nên lưu ý những điều gì?

Lưu ý: Ban Chủ nhiệm CLB cần nhắc lại các thông điệp ngắn gọn cần ghi nhớ trong kết luận các buổi tọa đàm, thảo luận.

2. HÌNH THỨC THI KIẾN THỨC/KĨ NĂNG THÔNG QUA THAM GIA CÁC TRÒ CHƠI

Ban Chủ nhiệm CLB cần hướng dẫn các thành viên tự giác tìm hiểu, nắm vững kiến thức, kỹ năng, tự tin tham gia. Dưới đây là một số gợi ý hình thức trò chơi:

2.1. TRÒ CHƠI ĐÚNG - SAI

2.1.1. Chuẩn bị:

- Quà tặng nhỏ làm phần thưởng (bánh xà phòng, dầu gội đầu, dầu rửa bát, sữa tắm ...).
- Các thẻ có viết sẵn các nội dung liên quan đến các rủi ro thiên tai hay xảy ra như lũ lụt, hạn hán, bão, sạt lở đất:

Các thẻ “Nên”	Các thẻ “Không nên”
- Chạy nhanh ra khỏi những nơi bị sụt, lún, sạt lở đất - Dự trữ hoặc đem thức ăn, hạt giống tới nơi khô ráo, an toàn trước mùa mưa bão - Khi bão về, nếu đang ở bên ngoài, nhanh chóng tìm nơi trú ẩn an toàn. Tuân thủ các hướng dẫn sơ tán bão, lũ của chính quyền địa phương - Kiểm tra lại nguồn điện, bình ga trong nhà để đảm bảo an toàn cho gia đình - Khơi thông cống rãnh, tích cực làm vệ sinh sau bão, lũ - Tận dụng nước sinh hoạt để tưới cây hoặc dội nhà vệ sinh - Ăn đồ chín, uống nước sôi và nằm màn để phòng ngừa dịch bệnh	- Đến gần các bờ sông, suối hoặc đi lại, bơi lội ở những nơi ngập lụt - Làm nhà ở những nơi không an toàn như: đồi dốc, bờ bãi thấp ven sông suối, trên đường đi của dòng chảy - Lúc có giông, tiếp tục mở tivi hoặc máy tính - Đi lại, làm việc gần những nơi vừa có bom mìn nổ - Chặt phá rừng đầu nguồn - Sử dụng nước không tiết kiệm trong mùa khô hạn - Không sửa chữa những chỗ hư hỏng trong nhà - Không theo dõi thông tin dự báo thời tiết trên tivi, đài phát thanh hoặc báo chí

- Bảng có chia hai cột hoặc hai tờ giấy A0, một cột (hoặc một tờ A0) có tiêu đề là đúng, một cột (hoặc một tờ A0) có tiêu đề là sai.
- Bút hoặc phấn.
- Số lượng người chơi: Hai đội, mỗi đội có 6 đến 8 người.

2.1.2. Cách chơi:

- Mỗi đội sẽ được phát các thẻ nội dung.
- Trong vòng 10 phút, các nhóm phải xác định nội dung ghi trên thẻ là đúng hay sai và dán thẻ lên bảng hoặc giấy A0 theo các cột đúng/sai tương ứng.
- Người quản trò sẽ cùng khán giả lần lượt kiểm tra xem các nhóm có chọn đáp án đúng hay không.

Lưu ý: Nội dung trên các thẻ của hai đội nên khác nhau để cung cấp được lượng kiến thức nhiều hơn cũng như tránh sự nhầm lẫn cho trò chơi.

2.2. TRÒ CHƠI “HÁI HOA DÂN CHỦ”

2.2.1. Chuẩn bị:

Quà tặng nhỏ làm phần thưởng (bánh xà phòng, dầu gội đầu, dầu rửa bát, sữa tắm ...).

Đặt sẵn một cành cây giữa phòng hay trên sân khấu nơi mọi người đều nhìn được. Cài sẵn các mảnh giấy ghi các câu hỏi lên cành cây (số lượng câu hỏi tùy thuộc vào thời lượng trò chơi dự kiến). Mỗi một mảnh giấy chỉ ghi một câu hỏi.

Số lượng người chơi: Không giới hạn.

2.2.2. Cách chơi: Chủ trò mời từng người lên hái hoa và trả lời các câu hỏi ghi trong giấy. Nếu trả lời đúng, nhận một phần thưởng, nếu trả lời không đúng, mời họ đứng sang một bên và hỏi xem có ai có câu trả lời khác hay không. Người xung phong nếu trả lời đúng sẽ được nhận phần thưởng. Chủ trò tiếp tục mời những người khác lên hái hoa và trả lời theo cách thức tương tự. Tất cả những người trả lời không đúng sẽ đồng thanh hát một bài có liên quan đến thiên nhiên, quê hương đất nước, bảo vệ môi trường...

Lưu ý: Nếu người trả lời chỉ nêu đúng một phần câu hỏi thì chủ trò có thể mời người khác bổ sung hoặc chủ trò bổ sung nội dung cho đầy đủ. Xen kẽ giữa các câu hỏi kiến thức có thể bổ sung một số yêu cầu như hát hay đọc thơ về nội dung liên quan đến chủ đề thời tiết, khí hậu, thiên tai, môi trường...

2.2.3. Một số câu hỏi gợi ý:

* Câu hỏi liên quan đến rủi ro thiên tai:

- Kể ra ba việc bạn nên thực hiện để phòng ngừa hạn hán?
- Kể ra ba việc bạn nên thực hiện khi hạn hán xảy ra hoặc sau khi hạn hán kết thúc?
- Bạn nên làm gì để bảo vệ môi trường?
- Những việc bạn nên chuẩn bị để đón bão là gì?
- Bạn không nên làm gì khi bão đang xảy ra?
- Trong khi lũ lụt xảy ra, bạn nên thực hiện những điều gì?
- Bạn nên ghi nhớ những điều gì để phòng tránh rủi ro sạt lở đất?
- Bạn nên làm gì sau khi lũ lụt qua đi?
- Trẻ em nên tránh những điều gì trong mùa mưa lũ?

* Câu hỏi liên quan đến Giới:

- Câu 1: Giới và Giới tính khác nhau như thế nào?
- Câu 2: Thế nào là Bình đẳng giới?
- Câu 3: Thế nào là nâng cao năng lực cho phụ nữ?
- Câu 4: Thế nào là trao quyền cho phụ nữ?
- Câu 5: Tại sao cần quan tâm đến vấn đề bình đẳng giới trong hoạt động giảm nhẹ rủi ro thiên

tai và ứng phó với biến đổi khí hậu?

- Câu 6: Làm thế nào để tăng cường vai trò của phụ nữ trong giảm nhẹ rủi ro thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu?

Gợi ý trả lời:

Câu 1: **Giới tính** nói đến khác biệt về mặt sinh học và thể chất giữa nam và nữ; bẩm sinh và không thể thay đổi. Ví dụ: Phụ nữ có buồng trứng và tuyến sữa để sinh con và nuôi con. Nam giới có tinh trùng. Trong khi, **Giới** chỉ đặc điểm, vị trí, vai trò của nam và nữ trong các mối quan hệ xã hội; có thể hoán đổi cho nhau giữa nam và nữ. Những khác biệt này là do học được từ gia đình, nhà trường, xã hội và có thể thay đổi được. Ví dụ, quan niệm xã hội cho rằng phụ nữ lo việc bếp núc, nam giới là trụ cột gia đình nhưng hoàn toàn có thể ngược lại, nam giới cũng lo được việc bếp núc, phụ nữ cũng có thể là trụ cột gia đình. .

Câu 2: Bình đẳng giới là việc nam, nữ có vị trí, vai trò ngang nhau, được tạo điều kiện và cơ hội phát huy năng lực của mình cho sự phát triển của cộng đồng, của gia đình và thụ hưởng như nhau về thành quả của sự phát triển đó (Theo Luật Bình đẳng Giới). Ví dụ: Phụ nữ và nam giới được quyền học tập, làm việc và hưởng mức lương như nhau trong cùng một vị trí.

Câu 3: Là giúp phụ nữ có đủ nguồn lực, kỹ năng, kiến thức, phương tiện để phát huy sức mạnh còn tiềm ẩn trong bản thân nhằm đối phó, thích ứng với các hoàn cảnh khó khăn trong cuộc sống.

Câu 4: Là giúp cho phụ nữ được tham gia đầy đủ, một cách bình đẳng trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, bao gồm sự tham gia trong quá trình ra quyết định và tiếp cận tới các vị trí trong các cấp chính quyền và cộng đồng.

Câu 5: Biến đổi khí hậu và thiên tai ảnh hưởng đến phụ nữ và nam giới rất khác nhau. Những phụ nữ dễ bị tổn thương hơn bởi thiên tai và biến đổi khí hậu. Ví dụ:

- Thiên tai và biến đổi khí hậu khiến thức ăn, nguồn năng lượng (củi, than...) và nguồn nước trở nên khan hiếm, trong khi phụ nữ thường chịu trách nhiệm đi tìm kiếm và đảm bảo các nguồn lực này cho gia đình.
- Ở nhiều nơi, lao động trong nông nghiệp chủ yếu phụ nữ dẫn đến gánh nặng phòng, chống thiên tai và khôi phục mùa màng, cây trồng, vật nuôi đặt lên vai người phụ nữ.
- Ở nhiều vùng nông thôn, khi nam giới di cư đi làm việc thành phố, phụ nữ là lực lượng chính ứng phó với thiên tai, chăm sóc người già và trẻ em.
- Phụ nữ ít được tiếp cận đến quyền sử dụng nhà đất, tín dụng và các dịch vụ hỗ trợ sinh kế khác, khi thiên tai xảy ra, sinh kế của phụ nữ bị ảnh hưởng, phụ nữ có ít cơ hội chuyển đổi sinh kế và xây dựng các chiến lược ứng phó với thiên tai.
- Trong lũ lụt, phụ nữ bị chết đuối nhiều hơn vì không biết bơi do định kiến xã hội mà họ không được học bơi hoặc khả năng lưu động của phụ nữ đặc biệt trong giai đoạn cuối của thai kỳ giảm rất nhiều, chứ không phải do phụ nữ không có khả năng học bơi; trong bão, nam giới có thể bị chết nhiều hơn khi đi đánh cá trên biển mà không vào nơi trú ẩn kịp thời.
- Phụ nữ ít có cơ hội thu nhận thông tin nói chung và thông tin dự báo thời tiết, cách phòng tránh thảm họa nói riêng do các bản tin này thường được phát vào thời gian phụ nữ bận công việc gia đình như nấu ăn, chăm con ... Các hoạt động sinh kế của phụ nữ phụ thuộc

vào các nguồn tài nguyên thiên nhiên nhiều hơn nên cũng dễ bị tác động của các hiểm họa tự nhiên hơn..

Câu 6: Trong khi lập kế hoạch và ra quyết định về giảm nhẹ rủi ro thiên tai ở địa phương, phụ nữ cần được tham gia, tiếng nói và nhu cầu của phụ nữ cần được đưa vào kế hoạch và thực hiện.

Không nên chỉ coi phụ nữ là những nạn nhân cần được giúp đỡ. Cộng đồng và chính quyền cần ghi nhận những đóng góp quan trọng trong hoạt động phòng, chống thiên tai.

2.3. TRÒ CHƠI ĐIỀN TỪ VÀO Ô TRỐNG THEO CHỦ ĐỀ

- Cách chơi: Viết 1 câu và bỏ trống 1 cụm từ để người chơi phải:
 - + Tự nghĩ ra từ/cụm từ phù hợp điền vào ô trống, hoặc
 - + Lựa chọn cụm từ phù hợp trong số các cụm từ cho trước.
- Tình huống sử dụng: Phù hợp với mục đích hướng dẫn kiến thức nhận diện một số loại hình thiên tai, mức độ thiên tai...
- Phương thức chơi: theo đội hoặc từng cá nhân trả lời
 - + Nếu chơi theo đội:
 - + Quy định thời điểm (VD: sau khi đọc hết câu hỏi) và thời gian trả lời
 - + Quy định tín hiệu xin trả lời (giơ tay, giơ bảng...)
- Các bước xây dựng trò chơi:
 - + Xác định chủ đề (ví dụ theo loại hình thiên tai hoặc theo các giai đoạn của thiên tai...)
 - + Xây dựng thể lệ
 - + Xây dựng bộ câu hỏi và đáp án
 - + Trình bày câu hỏi và đáp án trên powerpoint để trình chiếu (nếu có điều kiện) hoặc viết lên tấm giấy to (VD: mặt sau tờ lịch cũ)
 - + Xây dựng kịch bản chi tiết cho người dẫn chương trình

Lưu ý:

Phần để trống chỉ có 1 đáp án đúng (nếu cho trước các phương án trả lời)

Phần để trống cần tránh cách hiểu đa nghĩa (VD: **“Con cái phải biết ơn....”** là câu có thể dẫn tới cách hiểu đa nghĩa như: **“Con cái phải biết ơn....(con đực)!”**)

Chỉ cung cấp tài liệu có liên quan đến nội dung thi; không cung cấp câu hỏi và đáp án trước

Chuẩn bị dự phòng một số câu hỏi phụ trường hợp tổ chức đội thi có số điểm bằng nhau

Một số câu hỏi gợi ý:

1. Sức gió mạnh nhất đạt từ cấp mấy trở lên thì gọi là bão?

A. 6

B. 7

C. 8

D. 9

2. Lũ ở Việt Nam có thể hình thành theo các điều kiện nào dưới đây?

A. Mưa lớn trên đầu nguồn

B. Vỡ hồ, vỡ đập nước

C. Nước biển dâng

D. Tất cả các phương án trên

3. Chặt phá cây rừng có thể dẫn đến các hiện tượng thiên tai nào?

A. Sạt lở đất

B. Hạn hán

C. Lũ lụt

D. Tất cả các hiện tượng trên

4. Sự chuyển động của vỏ trái đất thường liên quan đến loại thiên tai nào?

A. Động đất

B. Bão

C. Lũ lụt

D. Lốc xoáy

5. Điền vào chỗ trống trong câu sau: “Tháng bảy heo may, chuồn chuồn bay thì...”

A. Bão

B. Mưa

C. Gió

D. Đông

6. Điền vào chỗ trống trong câu sau: “Chớp đông nhay nháy, gà gáy thì...”

A. Bão

B. Mưa

C. Nắng

D. Lụt

7. Điền vào chỗ trống trong câu sau: “Mặt trời có quầng thì..., mặt trăng có tán thì...”

- A. Hạn - lụt
- B. Mưa - dông
- C. Hạn - mưa**
- D. Lốc - lũ

8. Điền vào chỗ trống trong câu sau: “Kiến đen tha trứng lên cao, thế nào cũng có mưa... rất to”

- A. Đá
- B. Phùn
- C. Tuyết
- D. Rào**

2.4. GIẢI Ô CHỮ

- Nguyên tắc: người/đội chơi đưa ra từ hoặc cụm từ có số ký tự tương ứng với số ô trong ô chữ
- Hình thức ô chữ:

Ô chữ độc lập: mỗi ô chữ là 1 từ hoặc cụm từ, không liên quan đến nhau

Ô chữ có liên kết hàng ngang, hàng dọc (mỗi hàng là 1 từ/cụm từ có ý nghĩa và khi ghép lại tạo thành 1 từ/cụm từ theo hàng dọc có ý nghĩa).

- Tình huống sử dụng: trong một buổi sinh hoạt CLB theo chủ đề nhất định có liên quan đến kỹ năng phòng, chống thiên tai.
- Phương thức chơi: theo đội hoặc từng cá nhân trả lời

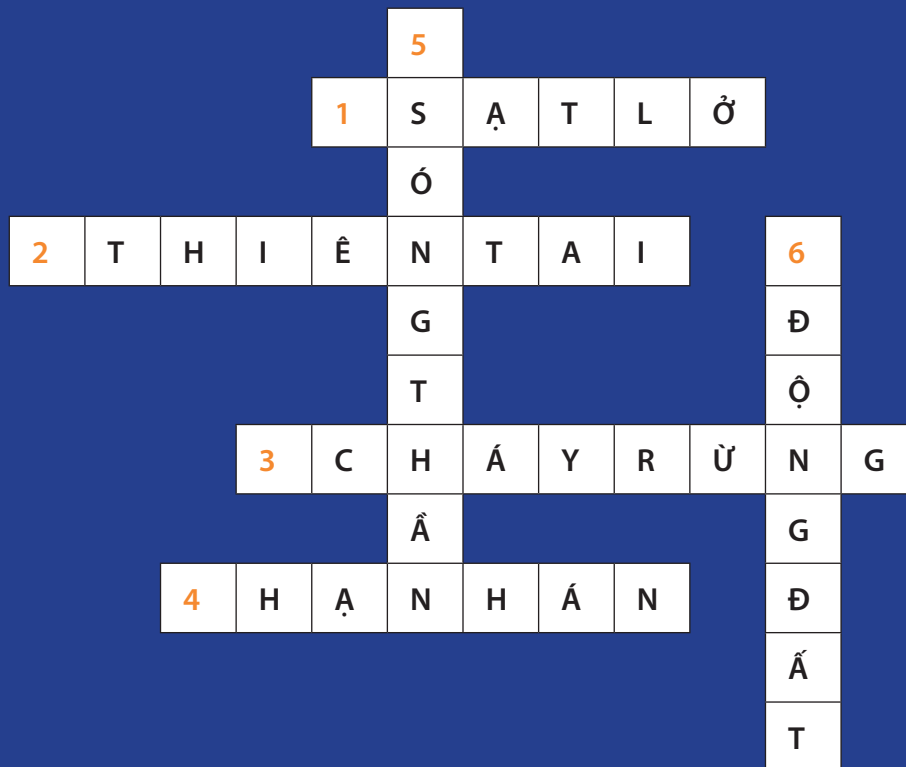
Nếu dùng ô chữ liên kết dọc ngang thì không nhất thiết phải trả lời hết các câu hỏi. Đội thắng là đội tìm ra từ hàng dọc đầu tiên hoặc có tổng số từ hàng ngang đoán đúng nhiều nhất.

Các bước xây dựng:

- Xác định chủ đề
- Xây dựng thể lệ trò chơi (dựa trên nguyên tắc chơi)
- Thiết kế ô chữ:
 - + Chọn chữ hàng dọc trước - thường là chủ đề đã được lựa chọn.
 - + Từ ô chữ hàng dọc để xây dựng các từ/cụm từ cho hàng ngang có chứa các chữ cái của từ hàng dọc. Các từ hàng ngang cần liên quan đến chủ đề truyền thông
 - + Vẽ ô chữ lên bảng hoặc giấy to (giấy A0 hoặc mặt sau tờ lịch cũ)
 - + Xây dựng kịch bản chi tiết cho người dẫn chương trình (chuẩn bị một số gợi ý để hỗ trợ

người chơi đối với từng ô chữ hàng ngang).

Gợi ý ô chữ về thiên tai

* Hàng ngang:

1. Hiện tượng đất, đá chuyển động rất nhanh từ các sườn dốc ở khu vực đồi, núi. (Sạt lở)
2. Hiện tượng tự nhiên bất thường như bão, lũ, ngập lụt, động đất... (Thiên tai)
3. Lửa bùng phát do hoạt động của con người hoặc nắng nóng kéo dài ở một nơi có nhiều cây cối. (Cháy rừng)
4. Hiện tượng thiếu nước trong thời gian rất dài, đất đai khô cằn và thiếu nước. (Hạn hán)

* Hàng dọc:

5. Hiện tượng thiên tai xuất hiện ở vùng ven biển, có thể xảy ra sau những trận động đất mạnh hoặc núi lửa phun dưới đáy biển, có sức tàn phá một vùng rộng lớn. (Sóng thần)
6. Hiện tượng mặt đất rung chuyển, có thể làm đổ đạc trong nhà lắc lư. (Động đất)

2.5. SẮP XẾP THÀNH CÂU CÓ NGHĨA

- Nguyên tắc: người/đội chơi phải xếp các từ, cụm từ thành một câu có ý nghĩa.
- Tình huống sử dụng: Phù hợp để giúp người chơi nhớ các thông điệp về phòng, chống thiên tai.
- Phương thức chơi: theo đội hoặc từng cá nhân trả lời.

Các bước xây dựng:

- Xác định chủ đề
- Xây dựng thể lệ trò chơi (dựa trên nguyên tắc chơi).
- Thiết kế nội dung:
 - + Chọn các câu có ý nghĩa (thông điệp)
 - + Viết các từ trong câu lên các tờ giấy riêng biệt (nên dùng giấy bìa cứng, viết chữ to)
- Xây dựng kịch bản chi tiết cho người dẫn chương trình

2.6. PHÂN LOẠI THEO NHÓM

- Nguyên tắc: người/đội chơi phải phân loại, sắp xếp các tranh/ảnh hoặc các tấm thẻ ghi các cụm từ thành các nhóm theo tiêu chí nhất định
- Tình huống sử dụng: Phù hợp để giúp người chơi nhớ các loại hình thiên tai và cách phòng, chống theo giai đoạn.
- Phương thức chơi: theo đội

Các bước xây dựng:

- Xác định chủ đề
- Xây dựng thể lệ trò chơi (dựa trên nguyên tắc chơi)
- Thiết kế nội dung:
 - + Xác định các nhóm để phân loại
 - + Xác định các nội dung cần phân loại
 - + Chuẩn bị tranh vẽ hoặc các thẻ màu có ghi các từ/cụm từ

Xây dựng kịch bản chi tiết cho người dẫn chương trình

Lưu ý:

- Hình vẽ hoặc cụm từ nên dán trên bìa cứng, viết chữ to.
- Các tiêu chí cần cụ thể, rõ ràng, không gây hiểu nhầm.
- Trường hợp các hình vẽ, cụm từ có thể nằm ở nhiều nhóm thì MC cần chuẩn bị lý do cụ thể để giải thích.

3. HÌNH THỨC SINH HOẠT VĂN NGHỆ

Ban Chủ nhiệm CLB cần hướng dẫn thành viên sưu tầm, tập luyện, tự biên tự diễn các tiết mục văn hoá văn nghệ phục vụ chủ đề CLB...

Tiểu phẩm gợi ý: **“4 tại chỗ”**

(Bối cảnh người vợ vừa đi chợ về, ngồi uống nước với chồng ở sân)

Vợ: Anh ơi, mấy hôm nay đi đâu cũng nghe người ta nói đến 4 tại chỗ.

Chồng: À, đó là phương châm 4 tại chỗ trong phòng, chống lụt bão em à. 1 là chỉ huy tại chỗ, 2 là lực lượng tại chỗ, 3 là phương tiện tại chỗ và 4 là hậu cần tại chỗ.

Vợ: Nói là 4 phương châm này chính xác quá anh, liên quan trực tiếp đến từng gia đình trong mùa mưa bão đấy anh nhỉ. Mà việc chuẩn bị đối phó với thiên tai trong mùa mưa bão, nhà mình cũng phải vận dụng phương châm 4 tại chỗ.

Chồng: Ủ, vậy chỉ huy tại chỗ cũng vợ chồng mình đứng mũi chịu sào để cả nhà mình được an toàn.

Vợ: Thế lực lượng tại chỗ thì chính là hai vợ chồng mình chứ ai. Phương tiện tại chỗ, em thấy anh đi mua cái xuống tôn (cái thúng) về gác sẵn trên mái, nước lên là mình có cái để mà đi.

Chồng: Ủ, cứ chủ động là hơn, xã mình cũng có xuống (thúng) cứu hộ nhưng để giúp mấy ông bà cuối xóm.

Vợ: Hậu cần tại chỗ anh đã mua xuống thì em sẽ mua sẵn vài thứ thiết yếu như gạo, muối, mì tôm chống đói, diêm, nến cũng sẵn sàng để phòng đêm hôm nước lên mất điện, tích trữ nước sạch để uống và thuốc tây nữa.

Chồng: Em ơi, mà nhớ mua pin cho cái đài nha, lúc lụt bão rồi, nhà mình bị cách ly, không có điện không biết được thông tin dự báo qua Tivi đâu, có cái đài là bắt được tin thôi. Em nhớ phải mua nhiều pin một tý.

Vợ: Anh yên tâm, em sẽ chuẩn bị hết theo như hướng dẫn của chi hội phụ nữ xã. Anh có thời gian thì giúp bà giáo Hương bên cạnh nhé, bà giáo ốm đau thường xuyên sợ không chuẩn bị được, ở nhà có em làm đầy đủ rồi. Mà anh nhớ mua cái xuống (thúng) cứu hộ đấy nhé.

(Hai vợ chồng nhìn nhau cười hạnh phúc. Tiểu phẩm kết thúc trong tiếng nhạc rộn ràng của một bài hát có liên quan đến môi trường hoặc một bài hát tự biên của CLB).

4. Hình thức sinh hoạt là tuyên truyền, phổ biến một nội dung hay một vấn đề mới: Ban Chủ nhiệm CLB cần lựa chọn và mời báo cáo viên, tuyên truyền viên hoặc cộng tác viên có chất lượng cho buổi sinh hoạt.

Gợi ý: Mời đại diện Hội Chữ thập đỏ hoặc Y tế xã/thôn, bản tới hướng dẫn một số kỹ năng sơ cấp cứu cơ bản khi thiên tai xảy ra.

Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam

Địa chỉ: 39 Hàng Chuối, Hai Bà Trưng, Hà Nội

Điện thoại: +84 4 39713437

Fax: +84 4 39713143

Website: <http://www.hoilhpn.org.vn/>

**Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới
và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women)**

Địa chỉ: 304 Kim Mã, Hà Nội, Việt Nam

Điện thoại: (+84) 24 385 00362

Fax: +84 43 822 3579

Website: <http://vietnam.unwomen.org>